

Interview med 4 lærerstuderende ved Grønlands Seminarium

ved Margrethe Sørensen

Det følgende er en samling replikker fra 4 lærerstuderende ved Grønlands seminarium, Godthåb. De 4 studerende er blevet interviewet enkeltvis, men af hensyn til meningernes indhold er der foretaget en redigering emnevis. Der er ikke gjort forsøg på at give et typisk billede af studerende på seminariet. Derimod forsøges det at give en illustration af nogle forskellige meninger og ønsker til lærerstudiet og lærergerningen. Ind imellem kom de studerende ind på forskellige politiske forhold af mere generel karakter.

Navne på de 4 interviewede studerende: Per Lyng (på sit sidste seminarieår), Rita Jensen (på næstsidste seminarieår), Jens Jørgen Fleischer (på sit andet seminarieår) og Myrna Johansen (på sit første seminarieår).

4 forskellige baggrunde for at gå på Grønlands seminarium:

x: Har boet flere steder i Grønland, dog i længere perioder hvert sted. Har tillige boet nogle år i Danmark. Har gennemført et år i huset og har

været i lære ved kontorfaget. Er 28 år gammel.

y: Voksede op i Diskobugten. Har kun opholdt sig i kortere tid i Danmark. Er udlært skibstømrer. Er i stand til at ernære sig som fanger. Er 27 år gammel.

z: Voksede op i Danmark. Påbegyndte en seminarieuddannelse i Danmark, men flyttede til Grønland og sprang ind midt i den grønlandske seminarieuddannelse. Er 21 år gammel.

w: Har boet en lang række steder både i Danmark og i Grønland, så der eksisterer ikke rigtig nogen hjemegn. Gik direkte fra realskolen over til seminariet. Er 21 år gammel.

Hvad var dine motiver for at påbegynde en seminarieuddannelse?

„Jeg havde ikke lyst til at fortsætte min uddannelse i Danmark, fordi jeg har vanskeligt ved at indrette mig indenfor et dansk system. Da jeg stod med en realskoleeksamen i hånden, var den eneste mulighed for en højere uddannelse i Grønland faktisk kun seminariet.“

„Ville egentlig have været fysioterapeut, men da det er vanskeligt at blive optaget, og da håndleddene ikke er alt for gode, så blev det seminariet. Men jeg kan lide at gå i skole, og jeg synes, miljøet er dejligt, og kan selvfølgelig lide at beskæftige mig med børn.“

„Jeg begyndte egentlig på seminariet lige efter realskolen, men var sikkert for ung dengang. Det gik heller ikke godt med én af lærerne. Det samme gælder for øvrigt mange af de unge, der begynder på seminariet idag. Ganske vist er de dygtige, men de kan ikke rigtigt tage sig sammen, fordi de ikke har haft lejlighed til alvorligt at overveje, at de skal være lærere. Idag, hvor jeg har genoptaget seminarieuddannelsen, er jeg langt mere overvejet og motiveret for en gerning som lærer.“

„Det er ikke for min egen skyld, at jeg går på seminariet. Hvis jeg skulle følge mine egne ønsker, ville jeg enten være i Thule eller i Østgrønland. Men i Grønland er der stor mangel på grønlandere med viden, og derfor synes jeg, at det er min pligt at udnytte de muligheder, der gives for mig til at lære noget. Jeg er godt nok skibstømrer og kan arbejde i den profession, men da ikke alle har muligheden for at læse videre, synes jeg, at jeg bør udnytte mine chancer i den henseende. Men lad det være sagt, at jeg slet ikke interesserer mig for at sidde på en stol fra morgen til aften for at læse. Det er en pligt overfor samfundet.“

Hvad er dit mål med seminarieuddannelsen?

„Jeg vil være lærer. Jeg vil gerne be-

skæftige mig med adfærdsvanskelige børn specielt, fordi jeg vældig godt kan lide psykologi. Når jeg bliver færdig, vil jeg helst være lærer på et mindre sted i Grønland, selv om det også kommer til at afhænge af min ægtefælles planer.“

„Jeg vil gerne være lærer, og efter at have været i praktik i 3 uger i Sydgrønland, kan jeg godt tænke mig at blive placeret et eller andet sted på kysten.“

„Jeg ved ikke, om jeg vil være lærer bagefter. Jeg har egentlig planer om at køre på hundeslæde til Alaska for at læse videre der. Jeg har også planer om at skrive en bog. Egentlig vil jeg nok helst benytte min uddannelse indenfor radioen eller indenfor andre institutioner med et oplysende formål.“

Det er et krav fra mange i Grønland, at lærerne skal kunne grønlandsk, når de dimitteres fra Grønlands seminarium, men hvilke andre krav stiller du til lærere i Grønland?

„Godt nok kæmper lærerne for deres løn, men de burde forstå, at en af betingelserne for at få selvstyre (i første omgang hjemmestyre) er, at lønningerne over en ti-års periode bliver formindsket – måske endda halveret. Selv om situationen er vanskelig, må lærerne forstå, at de skal arbejde mere for Grønlands sag end for deres egen sag.“

Jeg vil ikke være en falsk grønlander, som lever af andres overflod. Vi må selv skabe betingelserne for tilværelsen. Hvis folk ikke vil forstå, at betingelserne for at være grønlander er meget strenge, og man ikke vil acceptere en lille løn, så eksisterer vedkommende ikke for mig som grønlander. Såvel skolen som Grøn-

lands seminarium bør arbejde ud fra sådanne principper, for ellers får vi aldrig et Grønland, som er grønlandsk.“

„Når lærerne forlader Grønlands seminarium, bør de, foruden grønlandsk, naturligvis udvise evner til at undervise i børneskolen. De bør endvidere være bevidste om samfundet, så de kan opdrage børnene og samfundet til at trives med hinanden. Vi har talt om på seminariet, at man ikke uden videre skal kopiere den europæiske bevidstgørelse, men i stedet prøve at bygge i større grad på vort eget land.“

„Jeg stiller det krav til lærere i Grønland, at de tidligt lærer selv at tage et ansvar. Når vi er færdige med uddannelsen, er der jo ingen mødepligt og ingen til at vejlede én. I stedet sidder der en flok unger, som venter på os.“

„Jeg synes, vi skal ind på spørgsmålet om, hvordan man skal efteruddanne den lærermasse, som findes i Grønland. For eksempel skulle alle de danske lærere have nogen undervisning i grønlandsk. Og så skulle alle lærere genopleve, hvad det vil sige at være elev. Efter nogle års undervisning opstår der let en distance til elevmassen.“

„Med hensyn til efteruddannelse kunne man godt forestille sig, at seminariet også på et tidspunkt udfyldte de samme funktioner, som lærerhøjskolen varetager i form af årskursus og lignende. Der burde også være mulighed for efteruddannelse for de mange timelærere, som vitterligt har virket i mange, mange år. Det ville også være en måde at løse lærermangelproblemerne på.“

Har du kommentarer til, at elevmøderne

foregår på sproget grønlandsk, og at der var en del deltagere fra seminariet på de to afholdte ungdomskonferencer i sommeren 1976?

„Det er rigtigt, at vi på de studerendes møder er gået over til at diskutere på grønlandsk. Vi har her oplevet det meget positive, at mange, mange flere siger noget på møderne.“

Det med, at møderne foregår på grønlandsk, har jo vakt harme, men noget uberettiget.

Det har selvfølgelig også forstærket opinionen imod seminariet, at mange seminarieelever har deltaget på de to ungdomskonferencer. Dertil er dog det at sige, at disse mennesker er meget bevidste om det samfund, de lever i.

Før i tiden betød seminariet meget i det grønlandske samfund, og de studerende var meget aktive i såvel radioen som i debatter iøvrigt. Det har de ikke været de sidste år. En af årsagerne hertil ligger måske i, at elevmængden er øget, så de studerende ikke længere kender hinanden. Samtidigt er de studerende i gennemsnit blevet yngre.“

„Selv om det er godt, at meget efterhånden foregår på grønlandsk, vil man gerne som dansker være orienteret om, hvad der sker. Jeg kan udmærket godt forstå den reaktion, at møderne holdes på grønlandsk, fordi det hænger sammen med, at man er i færd med at skabe større selvstændighed. Det nytter ikke noget, at der altid foreligger en mulighed for at udtrykke sig på dansk, men det er bittert at møde en holdning, hvor der ikke levnes mulighed for blot at få et resumé på dansk af møderne.“

„Man er begyndt at opdele semina-

„Lærerne må tidligt vise at tage et ansvar. Når de er færdige med uddannelsen, er der ingen til at vejlede dem. I stedet er der en flok unger, der venter på dem.“ Fot.: Jørgen Holst Jørgensen.

rieeleverne i kategorier, alt efter hvilken politisk fløj man kan hitte ud af at placere dem i. Også undervisningen opdeles i båse, f. eks. biologi, geografi, historie o. s. v. En fagopdelt undervisning og dermed lærdom. Det bidrager alt sammen til at gøre skellene mellem folk meget større og fjerne folk fra hinanden. Det er en gennemgående tendens, at det hele skal gøres så lig Vesteuropa som muligt. Jeg tror ikke, det er det vi ønsker.“

Nogle replikker om politik og Grønlands fremtid.

Hele debatten om Grønlands fremtid og overgangen til hjemmestyre bærer voldsomt præg af, at mange ikke har gjort sig klart, hvilken blandingskultur vi er. Du sagde før, at jeg ved en hel masse om grønlandsk kultur. Det er ikke rigtigt, for jeg ved faktisk næsten ingenting. Det hele er jo daniseret, så derfor må jeg bygge en hel masse op helt fra bunden.

Hvis hele den stedfundne udvikling var sket lidt mere åbent, så tror jeg, folk ville have reageret noget før. Det er også derfor, at det på en måde kan være positivt med den negative reaktion, vi oplever for tiden. Det får folk til at blive bevidste. Folk er ellers generelt passive tilskuere til udviklingen. Lad mig nævne eksempler som oplysningskampagner, hvor man i Grønland lige har kræfter til at arrangere en spirituskampagne, men så løber man også tør. Alle de problemer, der er i Grønland med dagen og vejen, er i sig selv nok til, at folk ikke gider diskutere deres egen hverdag.

Folk brokker sig over alt muligt – vandledningen springer, telefonen virker ikke, fjernsynet kikser en lille smule, kommunalbestyrelsen arbejder forkert, etagehusene er utætte – men folk aner ikke, at de dermed brokker sig over sig selv.

Nogle siger, at når de har betalt til opbygningen af f. eks. en administration, så vil de også have indflydelse på den. Men jeg siger, at hvis jeg vil have indflydelse på administrationen, så må jeg også sørge for at betale til den.

I Grønland er vi jo ikke fælles om noget som helst i øjeblikket. Nogle må selv hente vand, hvilket kan lade sig gøre, ligegyldigt hvor langt de skal gå efter det. Andre er helt afhængige af at kunne lukke op for en vandhane for at få vand. Med alle disse forskellige forudsætninger kan det være uendelig vanskeligt at foretage sig noget i fællesskab. Sålænge folk kun tænker i ental, eksisterer fællesskab ikke. Det sker først, når folk begynder at tænke i et antal på 40–50.000.

Folk bliver nødt til at erkende, at hvis et andet land ofrer penge på udviklingen i Grønland, så bestemmer det andet land over Grønland. Det er faktisk Danmarks pligt at udvikle Grønland, fordi Danmark yder penge til det.

Den næste opgave, der kommer, er, at den almindelige befolkning skal forstå, at det er os, der skal klare og styre den grønlandske økonomi. Desværre er der en udbredt mangel på viden eller vilje til, at folk skal tage ansvaret for sine egne anliggender og ønsker. Man må forstå, at det er Grønlands egen tur til at arbejde og tage ansvaret for udviklingen, og vi må forstå, at vi skal arbejde meget mere end i andre lande for at få de samme goder.